

Про запровадження в навчальному процесі аграрних навчальних закладів комплексного методичного забезпечення уроків теоретичного та практичного навчання

АНАЛІЗ комплексного методичного забезпечення сільських ПТНЗ

Комплексне методичне забезпечення (КМЗ) – це розробка та створення оптимальної системи навчально-методичної документації й засобів навчання, необхідних для повного та якісного навчання в ПТНЗ з певних професій в межах програми та відведеного навчальним планом часу.

Основна функція КМЗ – керівництво процесом засвоєння учнями змісту ПТО.

Розглянемо основні складові КМЗ сільських ПТНЗ з професії «Тракторист-машиніст с/г виробництва (категорія А1, А2, В1), слюсар з ремонту с/г машин та устаткування, водій автотранспортних засобів (категорія В і С)»

Розмір земельної ділянки розраховується на одного учня і становить:

- **2,5 га** для професій тракториста і фермера;
- **1,0 га** для професій рільництва,

але не менше 100га на навчальне господарство (наказ МОН України від 06.08.2003 № 527 «Про затвердження положення про навчальне господарство ПТНЗ»).

Всього в сільських ПТНЗ **3330,9 га**, забезпеченість на одного учня **-1,07 га**.

Забезпеченість земельними ділянками вимогам підготовки трактористів та фермерів відповідає тільки у 2 навчальних закладах – **ПАПТУ** (232 га – на 1 учня **2,73 га**) та **ПТУ-81** (381 га - на 1 учня **3,93 га**).

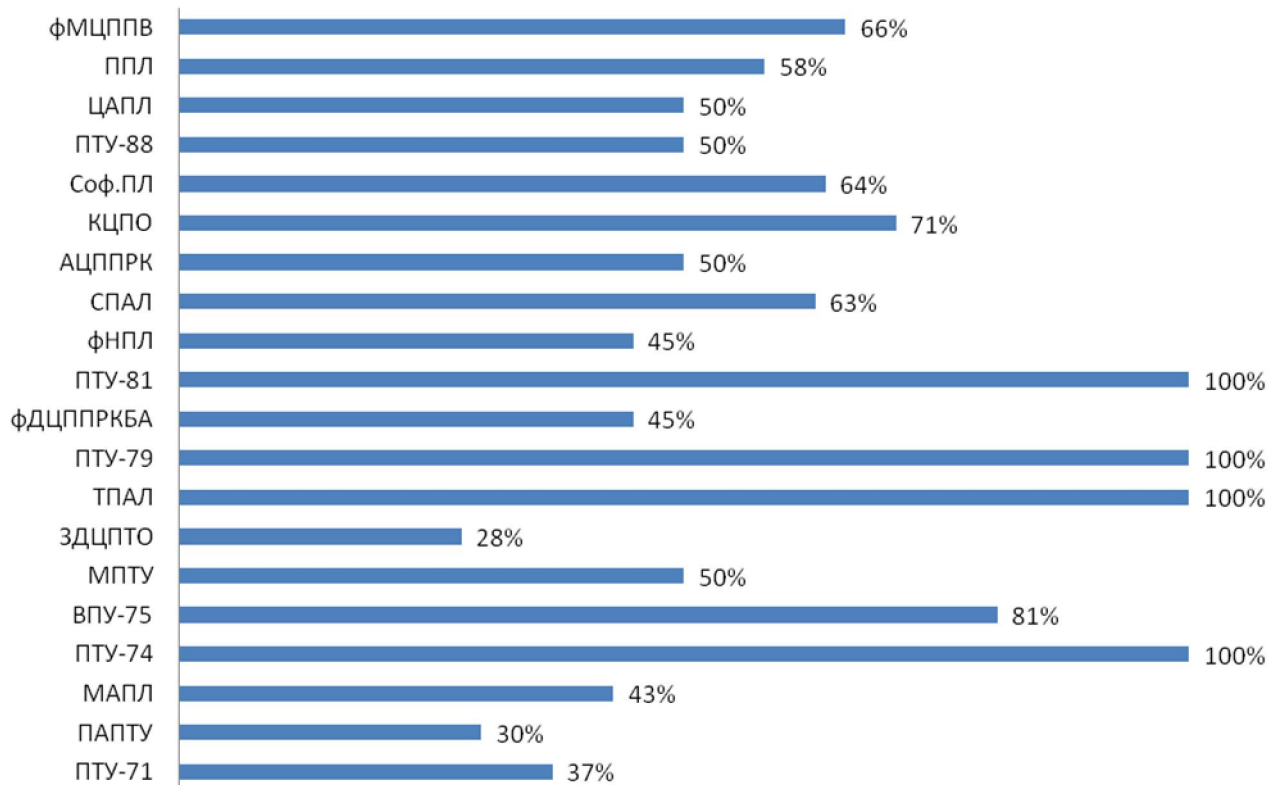
У 5 навчальних закладах на одного учня виділено від 0,14 до 0,91 га: так у **КЦПО (0,14га)**, **ЦАПЛ - 0,33га**, **ПТУ-88 і ППЛ (0,7 га)**, **фМЦППВ(0,91 га)**.

Не забезпечені згідно з ДСПТО тракторами: **ЦАПЛ** (тракторами категорії А1), **ЗДЦПО** та **КЦПО** (тракторами категорії А2). У **фНПЛ** відсутні взагалі гусеничні трактора категорії А1 та А2. Термін використання тракторів - від 25 до 35 років.

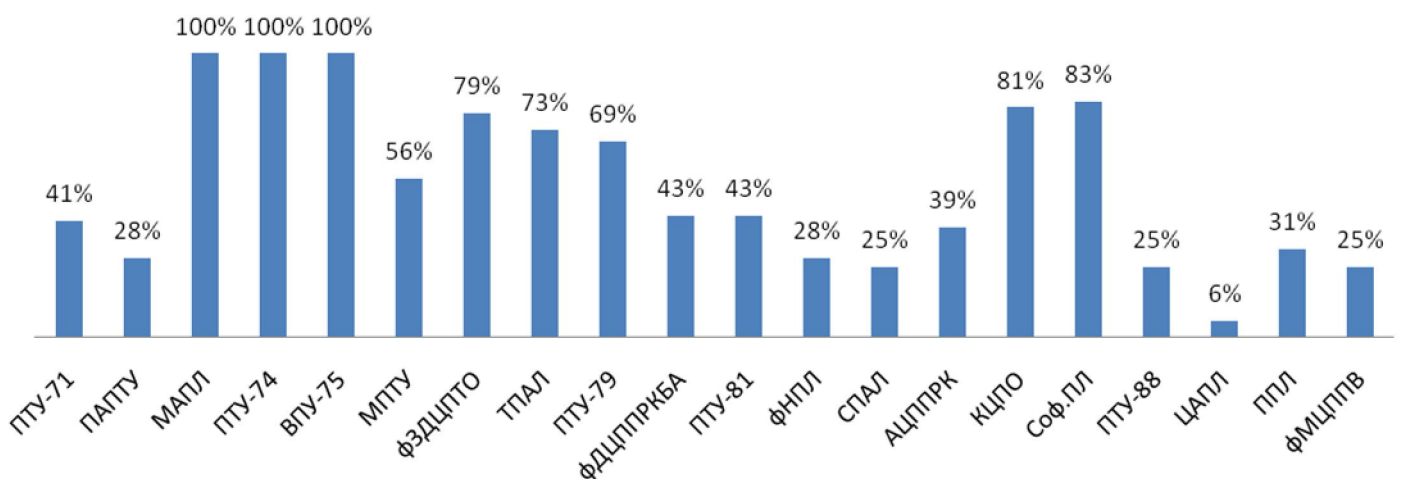
Наявна в ПТНЗ техніка фізично та морально застаріла. Машинно-тракторний парк навчальних закладів не поповнився жодним трактором.

Забезпечення навчального процесу справними гусеничними та колісними тракторами

Всього в ПТНЗ 249 гусеничних і колісних тракторів, з яких **156 на ходу (-93 одиниці)**. Тільки чотири ПТНЗ (ПТУ- 74, 79, 81 і ТПАЛ) спроможні в повному обсязі відпрацьовувати з учнями вправу з індивідуального навчання водінню тракторів.

Забезпечення сільських ПТНЗ комбайнами та сільськогосподарськими машинами

На обліку в ПТНЗ **37** зерно-, **12** кукурудзо-і бурякозбиральних комбайнів та **579** с/г машин. Тільки **3** ПТНЗ (ПТУ-74, МАПЛ та ВПУ-75) мають повний комплект комбайнів та сільськогосподарських машин. Дуже низький рівень забезпечення сільськогосподарськими машинами становить у ЦАПЛ - **3** одиниці, від 13 до 16 одиниць в ПАПТУ, СПАЛ, ПТУ-88, ППЛ та фМЦППВ. У ПТУ-88 та фМЦППВ

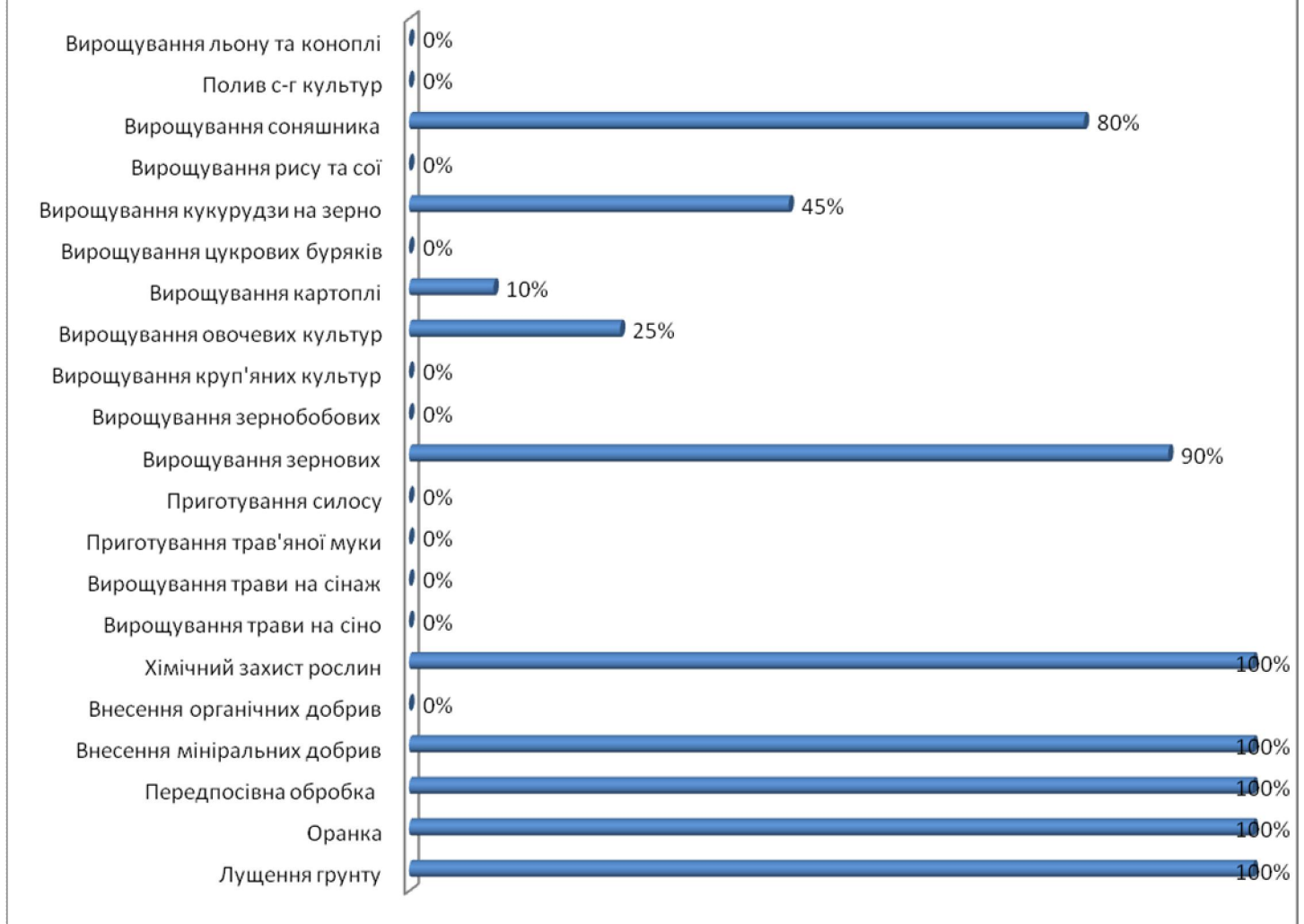
відсутні взагалі зернозбиральні та кукурудзозбиральні комбайни, при цьому вони здійснюють підготовку трактористів категорії В1. У багатьох ПТНЗ машини не оновлюються, морально та фізично застаріли. Термін експлуатації 3-4 амортизаційні періоди, щорічно списуються десятки машин, але МТП не поповнюється.

Вирощування **кормових культур** відпрацьовують тільки учні КЦПО, **картоплі** –МПТУ та ЦАПЛ, **овочевих культур**- МПТУ, фДЦППРКБА, ЦАПЛ, ППЛ та фМЦППВ. **Олійні та зернові культури** не відпрацьовуються в ЦАПЛ, ППЛ та фНПЛ.

Від **95% до 10%** ПТНЗ не виконують програму з вирощування учнями с/г культур, а такі культури як цукровий буряк, рис, соя, льон та конопля – залишаються поза увагою навчального процесу.

Відпрацювання учнями технологій вирощування сільськогосподарських культур

На полях навчального господарства ПТНЗ не застосовуються технології вирощування сільськогосподарських культур, як передбачено навчальною програмою державного стандарту на професію.

З 13 технологій у повному обсязі відпрацьовуються тільки одна:

- **технологія обробки ґрунту** (лущення, оранка, передпосівна обробка),

7 технологій відпрацьовуються частково.

5 технологій не відпрацьовуються взагалі.

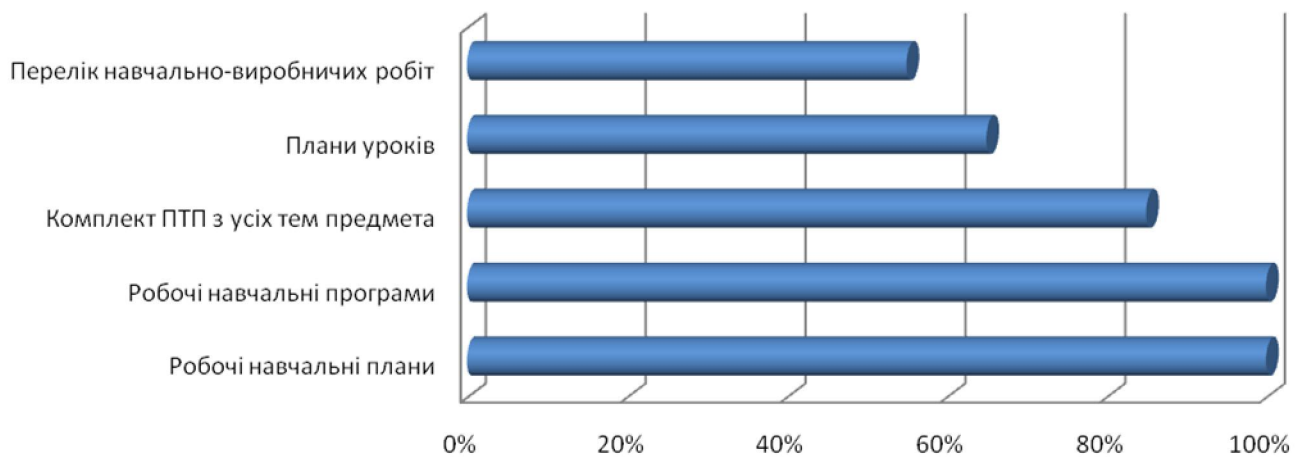
Основна причина невиконання учнями навчальної програми – відсутність в повному обсязі комплексу необхідних машин та механізмів під певну технологію вирощування сільськогосподарських культур, а також потреба цих культур в переробці та реалізації навчальним господарством.

Не знаходить відображення у навчальному процесі ПТНЗ **і програма механізації тваринницьких процесів у тваринництві**.

Відсутність спеціалізованих господарств в регіоні (тваринництво, рільництво, садівництво, плодоовочівництво, квітникарство, овочівництво) не дають можливості учням в повному обсязі відпрацьовувати певні технології та роботи в період виробничої практики.

Керівники навчальних закладів не поєднують складову навчального процесу з економічною доцільністю використання земельних угідь.

Забезпечення навчальною документацією

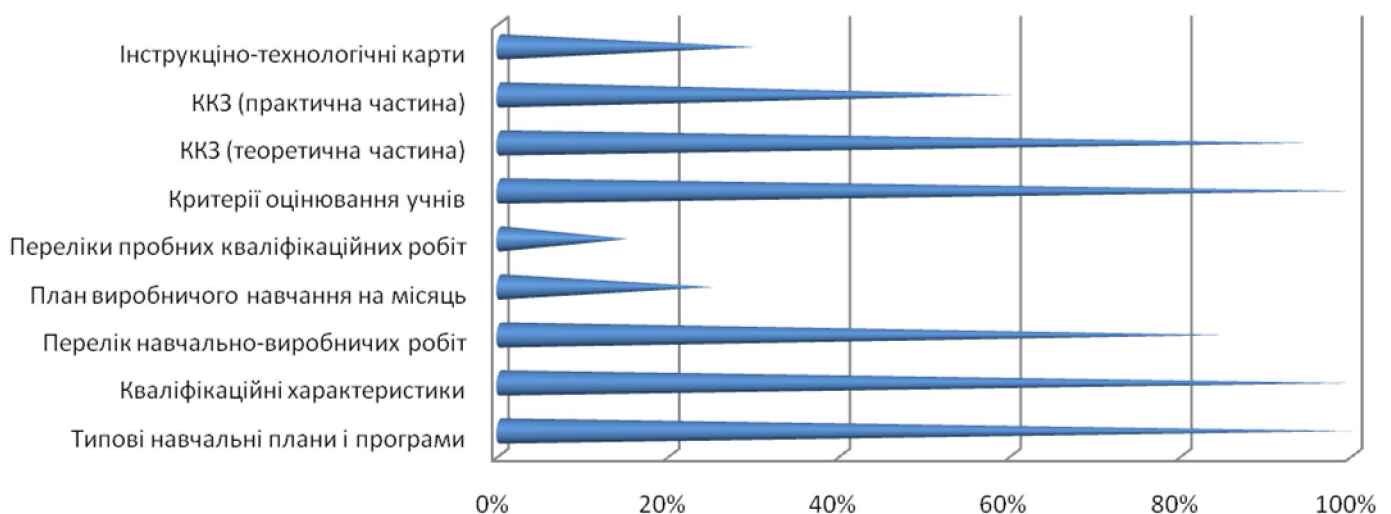

На 100% ПТНЗ забезпечені державними стандартами на професію, затвердженими робочими навчальними планами та навчальними програмами. На 85% відпрацьовані поурочно-тематичні плани з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

На недостатньому рівні дотримуються вимоги щодо складання планів та конспектів уроку. Відсутність конспектів уроків знижує ефективність відпрацювання учнем пропущеного навчального матеріалу.

Із-за відсутності в майстернях, лабораторіях та навчальному господарстві необхідних машин та механізмів, складені ПТНЗ переліки навчально-виробничих робіт не відповідають вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

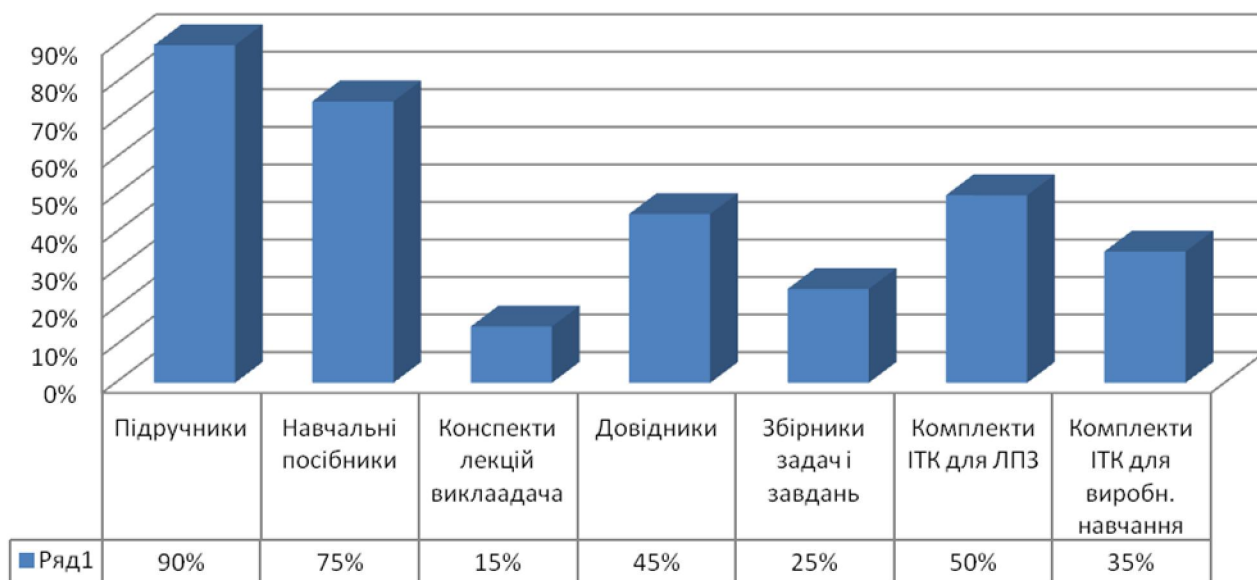
Забезпечення навчально-методичною документацією

	Типові навчальні плани і програми	Кваліфікаційні характеристики	Перелік навчально-виробничих робіт	План виробничого навчання на місяць	Переліки пробних кваліфікаційних робіт	Критерії оцінювання учнів	ККЗ (теоретична частина)	ККЗ (практична частина)	Інструкційно-технологічні карти
■ Ряд1	100%	100%	85%	25%	15%	100%	95%	60%	30%

На низькому рівні відпрацьовані питання забезпечення ЛПЗ та виробничого навчання ІТК та ІК, переліками пробних кваліфікаційних робіт (для нарядів). ККЗ розробляються тільки при проведенні атестаційної експертизи навчального закладу.

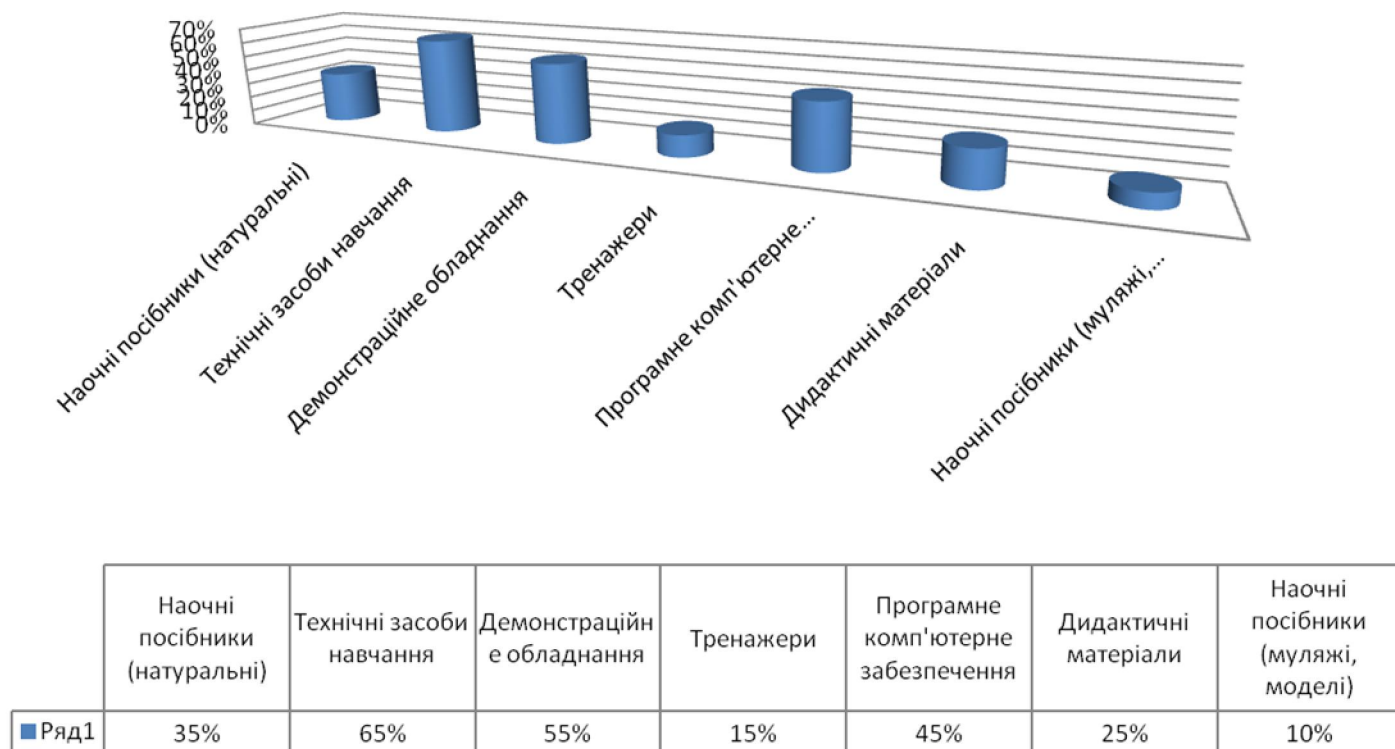
Забезпечення учнів навчальними засобами

Ряд навчальних закладів (ТПАЛ, ЦАПЛ, ВПУ-75, АЦППРК, ФНПЛ) постійно працюють над розробкою збірників задач і завдань з предметів професійно-теоретичної підготовки.

Планом роботи НМЦ ПТО передбачена розробка кожним сільським ПТНЗ конспектів лекцій з ЛПЗ та доопрацювання ІТК з виробничого навчання.

Забезпечення уроків дидактичними засобами

За останні 2-3 роки викладачі та майстри в/н значно знизили активність по забезпеченню уроків дидактичними засобами навчання. Недостатньо використовуються можливості виконання учнями творчих робіт, що дало б можливість поповнювати матеріально-технічну базу розрізами деталей, вузлів та агрегатів, створювати базу навчальних муляжів, макетів, моделей.

Через відсутність сучасних машин, механізмів та обладнання викладачам та майстрам в/н необхідно активно застосовувати на уроках технічні засоби навчання та демонстраційне обладнання.

Слабою ланкою в роботі викладачів, майстрів в/н та методистів ПТНЗ є робота з методичного забезпечення навчального процесу, а саме:

- відсутність власних методичних розробок з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;
- відсутність заходів щодо удосконалення навчального процесу через призму інформаційних матеріалів, передового педагогічного та виробничого досвіду;
- небажання проходити стажування в умовах сучасного сільськогосподарського виробництва, оволодівати передовими технологіями та прийомами вирощування, переробки і зберігання продукції рослинництва та тваринництва.

Слід відмітити послаблення вимог з боку керівництва навчального закладу – заступників директора з НВЧ, НЧ та НВР, методиста та старшого майстра.

УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ АНАЛІЗ

комплексного методичного забезпечення сільських ПТНЗ
при підготовці механізаторських кадрів

Наявна в ПТНЗ техніка фізично та морально застаріла. Машинно-тракторний парк навчальних закладів не поповнюється сучасними колісними та гусеничними тракторами.

На недостатньому рівні в ПТНЗ проводяться відновлювальні та ремонтні роботи наявної техніки.

Із-за відсутності в ПТНЗ зернозбиральних, кукурудзозбиральних та бурякозбиральних комбайнів порушується виконання навчальної програми з підготовки трактористів відповідної категорії (В1).

Навчальні заклади необгрунтовано звузили структуру посівних площ та вирощування сільськогосподарських культур на полях навчальних господарств, що призводить до зниження відпрацювання виробничого навчання з впровадження сучасних аграрних технологій.

Навчальні заклади не поєднують складову навчального процесу з економічною доцільністю використання земельних угідь.

На недостатньому рівні знаходить відображення у навчальному процесі ПТНЗ програма механізації трудомістких процесів у тваринництві при підготовці робітників фермерських господарств.

Навчальними частинами ПТНЗ на недостатньому рівні здійснюється контроль щодо складання викладачами та майстрами виробничого навчання планів і конспектів уроку, що призводить до зниження ефективності відпрацювання учнями пропущеного навчального матеріалу.

На низькому рівні відпрацьовуються питання забезпечення лабораторно-практичних занять та виробничого навчання інструкційно-технологічними та інструкційними, переліками пробних кваліфікаційних робіт (для нарядів), а комплексні кваліфікаційні завдання та атестаційні контрольні роботи розробляються тільки при проведенні атестаційної експертизи навчального закладу.

Викладачі та майстри в/н значно знизили активність по забезпеченню уроків навчальними і дидактичними засобами навчання (конспектами лекцій, тренажерами, наочними посібниками, програмним комп'ютерним навчальним матеріалом).

Слабою ланкою в педагогічній діяльності методичних комісій, викладачів, майстрів в/н та методистів ПТНЗ - є робота з методичного забезпечення навчального процесу.

Без участі держави з питань забезпечення навчального процесу сучасною та оновленою матеріально-технічною базою досягти якісної підготовки робітничих кадрів у сільських ПТНЗ – **неможливо**.

РІШЕННЯ НМР НМЦ ПТО у Дніпропетровській області:

Заслухавши та обговоривши інформацію методиста Набокова М.Ф. «Про запровадження в навчальному процесі аграрних навчальних закладів комплексного методичного забезпечення уроків теоретичного та практичного навчання» рада ухвалила:

Навчально-методичному центру ПТО у Дніпропетровській області:

1. Постійно надавати практичну допомогу ПТНЗ в розробці робочих навчальних планів за державним замовленням на 2014-2015 навчальний рік.
2. До 25.03.2014 року розробити комплект навчально-плануючої документації за новими державними стандартами і довести методику розробки на семінарах-практикумах викладачів та майстрів в-н ПТНЗ у березні та квітні 2014 року.
3. Протягом березня-травня 2014 року надати практичну допомогу ПТУ-71 та ПТУ-88 у підготовці навчального закладу до фронтальної перевірки департаментом освіти і науки ОДА.
4. До 1.9.2014 року направити у всі сільські ПТНЗ електронні версії напрацьованих ІТК, конспектів та планів уроків з виробничого навчання та лабораторно-практичних занять.

Рекомендувати керівникам сільських ПТНЗ:

1. До 1.09.2014 року заключити угоди з керівниками господарств регіону на використання в навчальному процесі сучасної сільськогосподарської техніки, машин та механізмів.
2. До 28.06.2014 року організувати і провести відновлювальні роботи наявної техніки силами майстрів в-н та учнів, які отримують професію слюсар з ремонту с-г машин та устаткування (слюсар-ремонтник).
3. До 1.04. 2014 року розглянути та затвердити структуру посівних площ навчальних господарств з метою максимального наближення їх до вимог навчальної програми з виробничого навчання.
4. До 1.09.2014 року визначити фермерські господарства та заключити угоди на виконання учнями програми виробничого навчання з механізації трудомістких процесів у тваринництві при підготовці робітників фермерських господарств.
5. До 28.06.2014 року заступникам директора з НВЧ передати в НМЦ ПТО електронні версії напрацьованих ІТК, конспектів та планів уроків з виробничого навчання та лабораторно-практичних занять (згідно доведеного завдання на 2012 - 2013 роки).
6. Навчальним частинам посилити контроль за роботою методичних комісій, викладачів і майстрів в-н по забезпеченню навчального процесу відповідно до вимог «Положення про організацію навчального процесу в ПТНЗ» та «Положення про методичну роботу в ПТНЗ».

